

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Abfederung	f. (-, -en)
Definition:	Die Abfederung bezeichnet die Gesamtheit der in den Fahrwerken eines Schienenfahrzeuges verbauten Federelemente.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Ein Drehgestellfahrzeug [...] mit zweistufiger Abfederung [...] bewegt sich mit konstanter Fahrgeschwindigkeit v durch einen Gleisbogen mit dem Radius R .
Quelle:	Hanneforth - Fischer, 1986, s. 92
Synonym:	
Anmerkungen:	
 vypruženie	
Definícia:	Uloženie koľajového vozidla na nápravy dvojkolies prostredníctvom pružiacich prvkov, aby sa zabezpečili zvislé i vodorovné dynamické účinky na vozidlo i trať pri prechode nerovnosťou koľajníc a koľaje, a tým sa chránila konštrukcia vozidla, cestujúci, tovar i trať pred veľkými zrýchleniami.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 712
Kontext:	Súčasťou pojazdu každého koľajového vozidla je vypruženie. Vypruženie obsahuje dva druhy prvkov, a to tlmiče a pružiny.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 86
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Aufbau	m. (-es, -ten)
Definition:	Aufbauten sind behälterförmige Teile des Fahrzeuges, die über bzw. auf dem Laufwerk aufbauen und zur Aufnahme von Personen, Gütern bzw. von Antriebs- Momentwandlungs- und sonstigen zugehörigen Hilfsaggregaten dienen. Es wird zwischen nicht-tragenden, mittragenden und selbsttragenden Aufbauten unterschieden.
Quelle:	Adler, 1990, s. 49
Kontext:	Aufbauten können in sich geschlossene Gruppen von Fahrzeugbauteilen darstellen, jedoch auch teilweises Auf- und Abbauen ermöglichen.
Quelle:	Adler, 1990, s. 49
Synonym:	
Anmerkungen:	
 nadstavba	
Definícia:	Funkčná účelová časť vozidla nad úrovňou spriahadla s celým príslušenstvom potrebným na plnenie funkcie dráhového vozidla.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 22
Kontext:	Nadstavbu nemusí mať každé koľajové vozidlo. Jej koncepcia výrazne závisí od druhu a účelu vozidla.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 20
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Axiallager	n. (-s, -)
Definition:	Axiallager sind Wälzlager, die in der Regel keine Radialkräfte übertragen können und zusätzlich zu Radiallagern verbaut werden. Sie werden immer dann benötigt, wenn die Axialkräfte die zulässigen Werte für Radiallager überschreiten.
Quelle:	http://glossar.item24.com/de/start/view/glossary/ll/de%7Cen/item/axiallager/
Kontext:	Axiallager eignen sich zur Aufnahme von Belastungen, die vornehmlich in Richtung der Welle wirken.
Quelle:	http://www.skf.com/de/products/bearings-units-housings/ball-bearings/principles/bearing-basics/bearing-types-and-designs/thrust-bearings/index.html
Synonym:	
Anmerkungen:	
 axiálne ložisko	
Definícia:	Axiálne ložiská sú určené na prenášanie axiálnych síl, teda zaťaženia rovnobežne s hriadeľom.
Zdroj:	http://www.kbm.sk/stranka/axialne-loziska/
Kontext:	Axiálne guľkové, valčekové a kuželíkové ložiská obojsmerné sú vhodné na zachytávanie vysokých axiálnych síl pôsobiacich v oboch smeroch.
Zdroj:	http://www.psl.sk/sk/produkty/axialne.php
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Betriebsbremse	f. (-, -n)
Definition:	Bremse, die im normalen Betrieb eingesetzt wird. Zunächst wirkt die re-generative/generatorische Bremse, dann kommt die verschleißfreie Bremse hinzu und zum Schluss werden die Reibungsbremsen (z.B. Druck-luftbremse) eingesetzt.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Gegensatz zur Betriebsbremse: Vollbremsung bzw. Schnellbremsung
Quelle:	Adler, 1990, s. 108
Synonym:	
Anmerkungen:	
 prevádzková brzda	
Definícia:	Brzda, ktorá sa používa v normálnej prevádzke. Používa sa hlavne brzda fungujúca bez opotrebenia, napr. generátorická alebo hydrodynamická brzda. Len ak pri systéme koleso-koľajnica jej brzdná sila nestačí, použijú sa dodatočne iné brzdy, ako napr. pneumatická brzda alebo elektromagnetická koľajová brzda.
Zdroj:	RailLexic, 2017, Bremsen
Kontext:	Prevádzkové brzdy koľajových vozidiel pracujú na adhéznom princípe.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 265
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Blattfeder	f. (-, -n)
Definition:	Auf Biegung beanspruchtes Maschinenelement in Form geschichteter und zusammengefaßter Federblätter aus Federstahl; elastischer Bestandteil des Laufwerkes von Eisenbahnfahrzeugen, das besonders der Stoß- und Schwingungsdämpfung dient.
Quelle:	Adler, 1990, s. 121
Kontext:	Blattfedern sind die wichtigsten biegebeanspruchten Federn. Sie bestehen überwiegend aus flachen, bogenverspannten Profilen.
Quelle:	http://glossar.item24.com/de/start/view/glossary/ll/de%7Cen/item/blattfeder/
Synonym:	
Anmerkungen:	
 listová pružina	
Definícia:	Pružiaci element, ktorý tlmí kmitanie vozidla ohýbaním a trením pružných listov, ktoré sú stiahnuté tzv. opaskom.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Listové pružiny sú v stavbe koľajových vozidiel (najmä nákladných) ešte stále značne rozšírené, aj keď sú v súčasnosti vytláčané najmä vinutými pružinami.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 89
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Bremsanlage	f. (-, -n)
Definition:	Gesamtheit der Einrichtungen (Hard- und Software), die mit einem gewählten Sicherheitsgrad die Bremsanforderungen eines Zuges erfüllt.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=Bremsanlage&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Schienenfahrzeuge, ganz gleich ob Lokomotiven, Waggonen, Regionalzüge, Straßen- oder Untergrundbahnen, benötigen eine zuverlässige Bremsanlage. Sie arbeitet in der Regel mit Druckluft, die von Schraubenkompressoren - seltener von Kolbenkompressoren - erzeugt wird.
Quelle:	https://www.almig.de/fileadmin/pdf/Mai_2012/ALMiG_Deutsch_LR.pdf
Synonym:	
Anmerkungen:	
 brzdové zariadenie	
Definícia:	Súbor brzdových a spomaľovacích sústav, ktorými je dopravný prostriedok vybavený.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 51
Kontext:	Brzdové zariadenie jednotky zabezpečuje funkcie brzdenia, ako je zabrzdzenie a uvoľnenie brzdy, na základe preneseného signálu.
Zdroj:	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX%3A02013R0321-20150701
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Bremsausrüstun g	f. (-, -en)
Definition:	Gesamtheit der zur Bremse gehörenden Einrichtungen eines Fahrzeuges.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=Bremsaur%C3%BCstung&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Anforderungen an die Bremsausrüstung lokbespannter Züge
Quelle:	http://www.din.de/de/mitwirken/normenausschuesse/fsf/projekte/wdc-proj:din21:266659550
Synonym:	
Anmerkungen:	
 vybavenie brzdy	
Definícia:	Súbor konštrukčných častí brzdy, ktoré umožňujú správnu funkciu všetkých činností brzdy.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Mechanizmus prestavenia dvojkolesia musí zaistiť bezpečné zablokovanie kolies a príslušného vybavenia brzdy v správnej plánovanej axiálnej polohe s prihliadnutím na dynamické účinky v súlade s konštrukčným prevádzkovým stavom jednotky.
Zdroj:	http://publications.europa.eu/resource/cellar/6d29b82b-a29a-11e2-ab01-01aa75ed71a1.0020.04/DOC_11
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Bremse	f. (-, -n)
Definition:	Einrichtung am Fahrzeug, die die Bremskräfte zur Verzögerung in Fortbewegungsrichtung oder zum Festhalten erzeugt.
Quelle:	Adler, 1990, s. 130
Kontext:	Die berührungsbehafteten Bremsen werden in frei wirkende und in über den Rad-Schiene-Kraftschluss wirkende Bremsen unterschieden. Die mechanischen Bremsen teilen sich als Reibungsbremsen auf in Klotzbremsen, Scheibenbremsen und - seltener - Trommelbremsen.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 99
Synonym:	
Anmerkungen:	
 brzda	
Definícia:	Zariadenie na železničnom vozidle, ktoré zámerným zvyšovaním jazdného odporu slúži na reguláciu rýchlosti, na zastavenie vozidla alebo vlaku, na zabezpečenie stojaceho vozidla alebo vlaku proti samovoľnému uvedeniu do pohybu.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 49
Kontext:	Brzdy koľajových vozidiel sú ich veľmi dôležitým subsystémom z hľadiska bezpečnosti jazdy.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 265
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Bremsklotz	m. (-es, Bremsklötze/Bremsklötzer)
Definition:	Bauteil der Klotzbremse zur Übertragung der im Bremszylinder erzeugten und durch das Bremsgestänge übersetzten Kolbenkraft als Klotzkraft auf die Räder.
Quelle:	Adler, 1990, s. 131
Kontext:	An der Reibfläche des Bremsklotzes wird bei angelegter Bremse Bewegungsenergie in Reibungs- und Zerspanungsarbeit umgewandelt.
Quelle:	Adler, 1990, s. 131
Synonym:	
Anmerkungen:	
 brzdový klátik	
Definícia:	Súčasť delenej brzdovej zdrže na vyvolanie brzdiacej sily na obvode kolesa.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 51
Kontext:	Na výrobu brzdových klátikov sa používajú rôzne materiály. Aj v súčasnosti je ešte najpoužívanejším materiálom sivá liatina s prídavkom 1 % fosforu.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 267
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Bremsklotzschuh	m. (-e)s , -e
Definition:	Bestandteil der mechanischen Bremsausrüstung, der die Bremssohle aufnimmt und gegenüber der Radlauffläche fixiert. Der Bremsklotzschuh ist zur Aufnahme vertikaler Kräfte mit dem Hängeeisen verbunden und zur Aufnahme horizontaler Kräfte mit dem Bremsdreieck.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Der geteilte Bremsklotz [...] besteht aus einem Bremsklotzschuh und einer Bremssohle.
Quelle:	Töpfer, 1983, s. 175
Synonym:	
Anmerkungen:	
 brzdovalá zdrž	
Definícia:	Mechanická konštrukčná časť brzdy, ktorá zabezpečuje prenos brzdiacich síl od brzdovalého valca na brzdovalé klátiky, ktoré sú pomocou brzdovalých zdrží držané v požadovanej polohe.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Vždy dve brzdovalé zdržie na tej istej strane dvojkolesia na vozňoch sú medzi sebou viazané rozporou zdrží, ktorej úlohou je jednak udržiavať správnu vzájomnú priečnu vzdialenosť zdrží a jednak prenášať na ne silu zo zvislej prevodnice, ktorá je umiestnená z pozdĺžnej osi podvozku (vozidla).
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 266
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Bremsscheibe	f. (-, -n)
Definition:	Rotor mit einer oder mehreren koplanaren ringförmigen Flächen, an die die Bremsbeläge angepresst werden, und der die Drehbewegung zwischen sich und der zugeordneten Scheibe oder Nabe überträgt.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=Bremsscheibe&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Die Brems scheiben können entweder am Radkörper (z. B. bei Triebwagen mit Achsgetrieben oder Elektromotoren) oder einzeln auf der Radsatzwelle befestigt sein.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 117
Synonym:	
Anmerkungen:	
 brzdo vý kotúč	
Definícia:	Mechanická časť brzdy, spravidla oceľový kotúč nalisovaný na náprave, na ktorý dolieha brzdo vé obloženie kotúčovej brzdy.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Kotúčová brzda, pri ktorej brzdiaci účinok vzniká trením brzdo vých doštičiek o brzdo vý kotúč.
Zdroj:	http://fpedas.uniza.sk/~gasparik/V15_1z1.pdf
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Drehgestell	n. (-(e)s, -e)
Definition:	Laufwerk von Eisenbahnfahrzeugen mit zwei oder mehr in einem Rahmen angeordneten Radsätzen, das sich gegenüber dem Fahrzeugrahmen (Fahrzeugkasten) um einen Drehpunkt oder eine Drehachse drehen kann.
Quelle:	Adler, 1990, s. 193
Kontext:	Drehgestelle und Fahrwerke sind maßgebend für die Sicherheit des Schienenverkehrs.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 256
Synonym:	
Anmerkungen:	
 podvozok	
Definícia:	Pojazd alebo časť podvozku s vlastným nosným rámom schopná natáčania okolo zvislej, príp. aj vodorovnej osi voči spodku (hlavnému rámu).
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 20
Kontext:	Podvozky zlepšujú prechodnosť koľajových vozidiel oblúkmi koľaje a umožňujú použiť dvojité vypruženie, aj keď sa táto možnosť vždy nevyužíva (najmä pri nákladných podvozkoch).
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 110
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Drehgestellfahrz eug	n. (-es, -e)
Definition:	Mit Drehgestellen ausgerüstete Triebwagen oder Beiwagen, dadurch Vergrößerung der Wagenlänge möglich und größere Laufruhe bei geringerem Verschleiß von Rad und Schiene.
Quelle:	Bauer, 1983, s. 150
Kontext:	Personenfahrzeuge der Eisenbahn, viele Güterwagen und Lokomotiven sowie viele Straßenbahnwagen werden als Drehgestellfahrzeuge gebaut.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 175
Synonym:	
Anmerkungen:	
 podvozkové vozidlo	
Definícia:	Vozidlo s dvojkolesiami v dvoch alebo viacerých podvozkoch.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 11
Kontext:	Podvozkové koľajové vozidlá majú zložitejšiu a drahšiu konštrukciu, ale majú vyššiu únosnosť a spravidla lepšie chodové vlastnosti.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 25
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Drehgestellgruppe	f. (-, -n)
Definition:	Eine Drehgestellgruppe entsteht, wenn mindestens zwei Drehgestelle mechanisch miteinander verbunden werden (z.B. über eine Traverse) und sich um einen gemeinsamen Drehpunkt, der in der Regel zwischen den verbundenen Drehgestellen liegt, bewegen können. Eine solche Konstruktion ist in erster Linie bei speziellen Schwerlastgüterwagen anzutreffen, bei denen die Traverse zusätzlich zur Verbesserung der Kurvengängigkeit auch zur gleichmäßigen Verteilung der Gewichtskraft auf die einzelnen Drehgestelle/Radsätze benötigt wird.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Zwei Drehgestelle Bauart Y 25 C P&T, mittels Traverse zu einer vierachsigen Drehgestellgruppe verbunden.
Quelle:	http://www.drehgestelle.de/6/Y25_F6.html
Synonym:	
Anmerkungen:	
 zostava podvozkov	
Definícia:	Pojazd zložený z dvoch alebo viacerých podvozkov, ktoré môžu byť spojené medzipodvozkovou väzbou.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 20
Kontext:	Zostava podvozku: - 4 voľnobežné kolesá uložené v postraničiach, - 2 postranice, - 2 priečniky spájajúce postranice so spriahadlom.
Zdroj:	http://forum.valka.cz/topic/view/110139/CZK-vz-53-zeleznicny-podvozok
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Drehzapfen	m. (-s, -)
Definition:	Am Hauptrahmen von Eisenbahnfahrzeugen mit Lenk- oder Drehgestell befestigtes Bauteil in Zapfenform zur Anlenkung des Laufwerkes.
Quelle:	Adler, 1990, s. 197
Kontext:	Die Längs- und Querkräfte werden über einen Drehzapfen zwischen Drehgestell und Wagenkasten übertragen.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 201
Synonym:	
Anmerkungen:	
 otočný čap	
Definícia:	Spája podvozok s rámom vozidla.
Zdroj:	http://www.vlaky.net/servis/sprava.asp?id=1198
Kontext:	Stredný priečnik podvozka má otvor na otočný čap, ktorého koniec je guľovito uložený vo vahadlovom priečniku opierajúceho sa v dvoch bodoch listových pružníc.
Zdroj:	http://www.zeleznicne.info/view.php?cislocianku=2009110022
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Dämpfer	m. (-s, -)
Definition:	Element, das aufgrund seiner inneren Reibung der Wandlung kinetischer Energie in thermische Energie dient und dadurch das Abklingen mechanischer Schwingungen beschleunigt, insbesondere dann, wenn das Feder-Masse-System über keine oder eine nur geringe Eigendämpfung verfügt (z.B. bei Verwendung Schraubenfedern). Die genaue Bezeichnung der Dämpfer richtet sich nach dem Einbauort (z.B. Primärdämpfer, Sekundärdämpfer), seiner Funktion (z.B. Schlingerdämpfer) und seinem Wirkprinzip (z.B. Lenoir-Dämpfer, hydraulischer Dämpfer).
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Dämpfer an Schienenfahrzeugen sind notwendig, um Schwingungen abzubauen und um die Amplituden der Schwingungen im Resonanzfall einzuschränken.
Quelle:	Hanneforth - Fischer, 1986, s. 31
Synonym:	Dämpfungselement (eher selten)
Anmerkungen:	
 tlmič	
Definícia:	Zariadenie, ktoré tlmí neprípustné kmitania spravidla vinutých pružín. Môže byť riešený ako tlmič trecí alebo hydraulický.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Konštrukčne jednoduchšie sú trecie tlmiče, ale nemajú také výhodné vlastnosti ako viskózne (hydraulické) tlmiče.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 104
Synonymum:	tlmič nárazov
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Federspeicherbremse	f. (-, -n)
Definition:	Bremse, deren Bremskraft mechanisch in einer Feder gespeichert wird. Sie wird insbesondere als Feststellbremse für Fahrzeuge benutzt, da sie von äußerer Energiezufuhr unabhängig ist.
Quelle:	RailLexic, 2017, Bremsen
Kontext:	Durch ihre Unabhängigkeit von jeglicher Energiezuführung beim Bremsen hat die Federspeicherbremse große Bedeutung als Notbremse.
Quelle:	Bauer, 1983, s. 163
Synonym:	
Anmerkungen:	
 pružinová brzda	
Definícia:	Brzdové zariadenie, v ktorom energiu potrebnú na brzdenie dodáva jedna alebo viac pružín pracujúcich ako akumulátory energie.
Zdroj:	http://jaspi.justice.gov.sk/jaspidd/vzory/31998L0012E5.pdf
Kontext:	Zaisťovacou brzdou dráhového vozidla brzda slúžiaca na zaistenie odstaveného vozidla; môže to byť napríklad ručná brzda, pružinová brzda, magnetická brzda s permanentným magnetom.
Zdroj:	http://www.epi.sk/zz/2010-351
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Feststellbremse	f. (-, -n)
Definition:	Bremse, die ein Fahrzeug im Stillstand festhält und unabhängig von Energiequellen auf dem Fahrzeug in Funktion bleibt. Sie kann zum Anlegen oder Lösen elektrisch, hydraulisch, durch Feder oder durch Hand betätigt werden.
Quelle:	RailLexic, 2017, Bremsen
Kontext:	Bremse, bestehend aus einem Bremszylinder mit Federspeicherteil, die zum Festlegen des Fahrzeuges dient. Bei Rad-Schiene-Technik meist als Handspindelbremse oder Federspeicherbremse ausgeführt.
Quelle:	RailLexic, 2017, Bremsen
Synonym:	Parkbremse
Anmerkungen:	
 ručná zaistovacia brzda	
Definícia:	Mechanická brzda k zaisteniu vozidla v klude, napríklad pri trvalom odstavení, nezávislá od iných energií.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Na rušni je nainštalovaná brzda pneumatická, elektrodynamická a ručná zaistovacia mechanická brzda.
Zdroj:	http://www.vlaky.net/servis/sprava.asp?id=2823
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Flexicoilfeder	f. (-, -n)
Definition:	Schraubenfeder mit zusätzlicher Ausnutzung ihrer Querfedereigenschaft.
Quelle:	Adler, 1990, s. 308
Kontext:	Flexicoilfeder nimmt sowohl die in der Federlängsachse als auch die senkrecht dazu wirkenden Kräfte auf und entwickelt eine zur Mittellage gerichtete Rückstellwirkung.
Quelle:	Adler, 1990, s. 308
Synonym:	
Anmerkungen:	
 pružina flexicoil	
Definícia:	System vypruženia, kde jedna vinutá pružina zabezpečuje vypruženie vo zvislom, priečnom a aj pozdĺžnom smere.
Zdroj:	http://www.vlaky.net/servis/sprava.asp?id=1198
Kontext:	Pružiny flexicoil umožňujú okrem zvislého druhotného vypruženia aj priečne vypruženie a natáčanie podvozkov voči skrini pri prechode oblúkmi, odpadá tu teda kolíska.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 131
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Führerraum	m. (-es, Führerräume)
Definition:	Aufenthaltort von Fahrzeugführern im Schienenfahrzeug zur ständigen ortsfesten Durchführung (Steuerung) und Kontrolle von Fahrbewegungen von Schienenfahrzeugen.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=F%C3%BChrerraum&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Der Triebfahrzeugführer muß sich während der Fahrt bei Triebfahrzeugen mit zwei Führerräumen im vorderen Führerraum, bei Triebfahrzeugen, die von einem führenden Fahrzeug aus gesteuert werden, an der Spitze des Zuges aufhalten.
Quelle:	https://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/ebo/gesamt.pdf
Synonym:	
Anmerkungen:	
 kabína rušňovodiča	
Definícia:	Oddelená časť nadstavby vozidla, v ktorej je umiestnené stanovište rušňovodiča.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 22
Kontext:	Hlavný rám má vzadu aj vpredu pevné stúpačky s držiakmi, po stranách zábradlie, a nad zadným podvozkom je na ňom uložená kabína rušňovodiča.
Zdroj:	http://www.zeleznicne.info/view.php?cisloclanku=2010110011
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Führerstand	m. (-e)s, Führerstände)
Definition:	Arbeitsplatz des Triebfahrzeug-Personals auf Triebfahrzeugen, wo Bedienung der Einrichtungen, Beobachtung des Zuges, der Strecke und Signale erfolgt und Triebfahrzeug-Personale vor Witterungsunbilden, Fahrtwind und Schmutz geschützt sind.
Quelle:	Adler, 1990, s. 318
Kontext:	Der Führerstand ist stets überdacht, bei Diesel- und elektrischen Triebfahrzeugen voll geschlossen.
Quelle:	Adler, 1990, s. 318
Synonym:	
Anmerkungen:	
 stanovište rušňovodiča	
Definícia:	Priestor v kabíne rušňovodiča, kde sú umiestnené ovládače potrebné na riadenie vozidla a sledovanie jeho prevádzky.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 22
Kontext:	Pri obsadení vlaku vlakovým personálom, prejde člen vlakového personálu na stanovište rušňovodiča a vlak pokračuje neznižovanou rýchlosťou v ďalšej jazde.
Zdroj:	https://fpedas.uniza.sk/~gasparik/zssk_v2.pdf
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Gleitstück	n. (-e)s, -e)
Definition:	Zulässt horizontale Relativbewegungen in Längs- und Querrichtung zwischen Wagenkasten und Laufwerk oder zwischen Laufwerkteilen untereinander, wobei zwischen den sich relativ zueinander bewegenden Teilen vertikal wirkende Federn angeordnet sind und das federbelastete Gleitstück über eine Gleitplatte die horizontalen Relativbewegungen abdämpft.
Quelle:	http://www.patent-de.com/20060914/EP1686034.html
Kontext:	Das abgefederte Gleitstück ist bei den bekannten Ausführungen mit Federelementen versehen, die eine vertikale Einfederung dieses elastischen Gleitstücks in begrenztem Umfang ermöglichen.
Quelle:	http://www.patent-de.com/20060914/EP1686034.html
Synonym:	
Anmerkungen:	
 klznica	
Definícia:	Súčasť podvozka na rušni, v ktorej sa pohybuje ložisková skriňa.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 191
Kontext:	Klznice sú buď pevné alebo pre vozne s maximálnou rýchlosťou 100 km/h a väčšinou odpružené.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 126
Synonymum:	bočná klznica
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Gummifeder	f. (-, -n)
Definition:	Gummifedern sind elastische Elemente, die als Vulkanisationsprodukte aus natürlichem oder künstlichem Kautschuk hergestellt werden. Um die Eigenschaften der Federn zu modifizieren, können dem Material Bestandteile wie Zinkoxid, Ruß, Schwefel oder Weichmacher beigefügt werden.
Quelle:	http://glossar.item24.com/de/start/view/glossary/ll/de%7Cen/item/gummifeder/?d=63120
Kontext:	Bei Reisezugwagen, Lokomotiven und Straßenbahnen haben sich Gummifedern seit langem im Betrieb bewährt und sind inzwischen durchaus Standard.
Quelle:	http://www.drehgestelle.de/6/gummi_t.html
Synonym:	
Anmerkungen:	
 gumová pružina	
Definícia:	Pružiaci element, ktorý je konštruovaný tak, že pruženie zabezpečujú gumové alebo gumokovové prvky.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Gumové pružiny sa vyrábajú vulkanizáciou prírodného alebo syntetického kaučuku, čím sa získa technická guma.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 100
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Handbremse	f. (-, -n)
Definition:	Einrichtung, die die Feststellbremskraft durch Handkraft erzeugt.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=Handbremse&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Die ersten Bremsen an Schienenfahrzeugen waren Handbremsen, ausgeführt als einklötzige Hebel- oder Gewichtsbremsen, später auch Spindelbremsen.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 99
Synonym:	
Anmerkungen:	
 ručná brzda	
Definícia:	Mechanická adhézna brzda ovládaná ľudskou silou.
Zdroj:	https://fpedas.uniza.sk/~gasparik/V15_1z1.pdf
Kontext:	Zaisťovacou brzdou dráhového vozidla brzda slúžiaca na zaistenie odstaveného vozidla; môže to byť napríklad ručná brzda, pružinová brzda, magnetická brzda s permanentným magnetom.
Zdroj:	http://www.epi.sk/zz/2010-351
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Haube	f. (-, -n)
Definition:	Hauben sind Blechkonstruktionen, die entweder dem Schutz von Ausrüstungsgegenständen vor Umwelteinflüssen (Nässe, Schmutz, Wind, direkte Sonneneinstrahlung) oder der Abschirmung der Umwelt von Emissionen der Ausrüstungsgegenstände (v.a. Lärm) dienen. Ihre Formgebung kann aerodynamischen Anforderungen unterliegen. Sie sind in der Regel für Wartungszwecke abnehmbar und erfüllen keine Tragfunktion/sind nicht Teil der Tragwerkskonstruktion.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Die Haube besitzt beidseitig je einen Lenker, die mit senkrecht im Fahrzeug angeordneten Stangen verbunden und durch einen gemeinsamen Antrieb gleichzeitig und gleichmäßig heb- und senkbar sind.
Quelle:	http://www.google.ch/patents/EP0686540A1?cl=de
Synonym:	
Anmerkungen:	
 kapota	
Definícia:	Odnímateľná časť nadstavby vytvárajúca priestor pre trakčné a pomocné zariadenia pred kabínou rušňovodiča alebo za ňou.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 20
Kontext:	Kapota rušňa pozostáva z dvoch častí. Pod prednou kapotou je umiestnená väčšina pomocných pohonov a zariadení. Pod druhou časťou je ústrojenstvo naftového motora a generátora.
Zdroj:	http://www.zeleznicne.info/view.php?cisloclanku=2009110022
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Klotzbremse	f. (-, -n)
Definition:	Mechanisch betätigte Reibungsbremse, deren Bremswirkung durch das Anpressen der Bremsklötze an die Radlauffläche erreicht wird.
Quelle:	Adler, 1990, s. 449
Kontext:	Die mechanischen Bremsen teilen sich als Reibungsbremsen auf in Klotzbremsen, Scheibenbremsen und - seltener - Trommelbremsen.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 117
Synonym:	
Anmerkungen:	
 klátiková brzda	
Definícia:	Brzda, pri ktorej vzniká brzdiaci účinok trením brzdových klátikov (zdrží) o jazdnú plochu kolesa.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 188
Kontext:	Konštrukcia mechanickej časti brzdy závisí od toho, či ide o brzdu klátikovou alebo kotúčovú.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 266
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Kopfträger	m. (-s, -)
Definition:	Tragelement, das die Hauptlangträger eines Fahrwerkes an deren Enden miteinander verbindet und damit den Fahrwerksrahmen an den Enden abschließt. Kopfträger können unter anderem der Aufnahme von Zapfen für die Drehgestellanlenkung oder der Aufhängung bzw. Abstützung von Bremsaktuatoren dienen.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Die Übertragung der Zug- und Bremskräfte vom Drehgestell zum Fahrzeugkasten leistet bei vielen Triebwagen und Lokomotiven eine verschleißfrei gelagerte Zug-Druckstange, die am Kopfträger des Drehgestellrahmens angreift.
Quelle:	https://books.google.sk/books?id=1PewyByxliUC&pg=PA83&lpg=PA83&dq=Rahmen+kopftr%C3%A4ger+drehgestell&source=bl&ots=I-u0BnElvDB&sig=SuJBO8AyzI8iX9Y-iXF3EtBNH24&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKEwjKupC6rMLRAhXDC5oKHfWEAeQQ6AEIM-TAG#v=onepage&q=Kopftr%C3%A4ger&f=false
Synonym:	
Anmerkungen:	
 čelník	
Definícia:	Priečny nosník situovaný na začiatku a na konci rámu v smere jazdy.
Zdroj:	http://www.vlaky.net/servis/sprava.asp?id=1198
Kontext:	Čelníky sa obvykle zvarajú do tvaru „U“ profilu s výškou do 400 m.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 144
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Kugeldrehpfanne	f. (-, -n)
Definition:	Mechanisches Element, das der Anlenkung des Drehgestells an den Fahrzeugkasten sowie der vertikalen Abstützung des Fahrzeugkasten auf dem Drehgestellrahmen dient und dabei eine Ausdrehbewegung des Fahrwerkes gegenüber dem Fahrzeugkasten zulässt.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Bei Einpunktstützung [...] übernimmt die Drehpfanne bzw. ein tragender Drehzapfen die Abstützung des Fahrzeugkastens.
Quelle:	Hanneforth - Fischer, 1986, s. 57
Synonym:	Drehpfanne
Anmerkungen:	
 guľový otočný čap	
Definícia:	Sférické klzné ložisko s guľovým kolíkom, ktoré umožňuje plynulý pohyb s minimálnou vôľou.
Zdroj:	http://www.thk.com/?q=sk/node/721
Kontext:	Na uloženie skrine nákladných vozňov na podvozkoch sa u nás používa najčastejšie guľový otočný čap doplnený bočnými klznicami.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 125
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Langträger	m. (-s, -)
Definition:	In Fahrzeuflängsrichtung verlaufende Träger von Untergestellen, bzw. Rahmen der Eisenbahnfahrzeuge.
Quelle:	Adler, 1990, s. 484
Kontext:	Reisezugwagen haben in der Regel nur 2 äußere Langträger, bei Güterwagen gibt es wegen der höheren Zuladung und Befahrbarkeit der Ladeflächen noch mehrere mittlere Langträger.
Quelle:	Adler, 1990, s. 484
Synonym:	
Anmerkungen:	
 pozdĺžnik	
Definícia:	Nosník rámu vozidla alebo podvozka situovaný pozdĺž vozidla/podvozka.
Zdroj:	http://www.vlaky.net/servis/sprava.asp?id=1198
Kontext:	V prípade dvojnápravových vozňov sú dva z pozdĺžnikov tzv. hlavné pozdĺžniky s rozstupom cca 1850 mm, teda približne v očiach nárazníkov, na ktorých sú upevnené rázsochy a koníky.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 144
Synonymum:	pozdĺžny nosník
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Laufwerk	n. (-e)s, -e)
Definition:	Baugruppe in Schienenfahrzeugen, bestehend aus Radsätzen mit Lagerung und Führung sowie Tragfedern, über die sich das Untergestell auf die Radsätze abstützt.
Quelle:	Adler, 1990, s. 487
Kontext:	Laufwerk muss so beschaffen sein, dass Personen und Güter auch bei großer Fahrgeschwindigkeit und schlechter Gleislage schonend und betriebssicher befördert werden können.
Quelle:	Adler, 1990, s. 487
Synonym:	Fahrwerk
Anmerkungen:	
 pojazd	
Definícia:	Súbor častí železničného koľajového vozidla určených na nesenie a smerové vedenie vozidla.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 20
Kontext:	Pojazd je časťou vozidla, ktorá musí byť schopná prenášať väčšinu zaťaženi pôsobiacich na koľajové vozidlo.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 73
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Lemniskatenlenker	m. (s, -)
Definition:	Ist ein spezielles Bauteil an Schienenfahrzeugen, welches der verschleißfreien Übertragung von Führungs-, Antriebs- und Bremskräften zwischen Fahrzeug und Radsatz dient. Die Anlenkung des Radsatzes an den Drehgestellrahmen erfolgt dabei so, dass dem Radsatzlagergehäuse bei Einfederung des Radsatzes die Bewegung anhand einer Lemniskate aufgezwungen wird, von der aufgrund kinematischer Beschränkungen jedoch nur der annähernd linear verlaufende Teil ausgenutzt wird.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Die bekannten Lemniskatenanlenkungen sind bisher stets in der Mitte eines Drehgestells angeordnet worden, wobei die äußeren Anlenkpunkte am Drehgestell und der mittige Anlenkpunkt an einem Drehzapfen positioniert waren, der mit dem Fahrzeugkasten verbunden ist.
Quelle:	https://www.google.com/patents/EP1254821A1?cl=de
Synonym:	Alsthom-Lenker (veraltet)
Anmerkungen:	
 lemniskátové vedenie	
Definícia:	Kíbová páka, ktorá vedie určitý konštrukčný prvok oproti inému konštrukčnému prvku na určitej dráhe (lemniskáta), napr. skriňu nápravového ložiska oproti rámu podvozka.
Zdroj:	RailLexic, 2017, Achsen - Rad - Drehgestell
Kontext:	Ďalej je výhodné, keď má traverza jeden z priečnych nosníkov pod konzolou kyvadla spájajúci centrálny stredový blok, ktorý je spojený na účely prijatia pozdĺžnych síl pomocou lemniskátového vedenia s rámom podvozka takým spôsobom, že traverza je otočiteľná okolo v podstate vertikálnej osi a výkyvná v podstate priečne na smer jazdy.
Zdroj:	http://skpatents.com/13-285921-podvozok-pre-koľajove-vozidlo.html
Synonymum:	lemniskátové tiahlo
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Luftfeder	f. (-, -n)
Definition:	Gasfeder, die mit Luft arbeitet.
Quelle:	Adler, 1990, s. 506
Kontext:	Auf den Luftfedern stützt sich der Wagenkasten ab. Die Luftfedern drehen nicht mit dem Drehgestell aus.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 185
Synonym:	
Anmerkungen:	
 pneumatická pružina	
Definícia:	Pružina gumovej konštrukcie s výrazným priestorom pre vzduch, pričom samotné pruženie zabezpečuje vzduch.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Pneumatické vypruženie má veľmi výhodnú vlastnosť, že je regulovateľné (napríklad pomocou riadiacich ventilov) a zmenou tlaku vzduchu v pružine sa dá dosiahnuť toho, že výška pneumatickej pružiny sa nemení pri statickej zmene zaťaženia (obsadení) vozňa.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 102
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Magnetschienenbremse	f. (-, -n)
Definition:	Bremse bei Schienenfahrzeugen, bei der eine starke Bremswirkung durch magnetisches Anpressen von Bremschuhen an den Schienenkopf erzielt wird.
Quelle:	Adler, 1990, s. 510
Kontext:	Für Geschwindigkeiten größer 140 km/h sind bei verschiedenen Bahnverwaltungen Magnetschienenbremsen vorgeschrieben.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 122
Synonym:	
Anmerkungen:	Die Magnetschienenbremse ist verschleißbehaftet und kann daher nicht bei Betriebsbremsungen, sondern nur bei Schnellbremsungen eingesetzt werden.
 elektromagnetická koľajová brzda	
Definícia:	Koľajová brzda pôsobiaca elektromagnetickou silou; brzdiaci účinok sa vyvoláva pritiahnutím brzdy na koľajnicu, pričom brzda je rovnobežne s koľajnicou nad tej temenom.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Elektromagnetická koľajová brzda je brzda neadhézna.
Zdroj:	https://fpedas.uniza.sk/~gasparik/V15_1z1.pdf
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Maschinenraum	m. (-e)s, Maschinenräume)
Definition:	Raum in Gebäuden oder Triebfahrzeugen, in dem Kraft- und Arbeitsmaschinen mit Hilfseinrichtungen und Zubehör installiert sind.
Quelle:	Adler, 1990, s. 512
Kontext:	Der Kasten selber wurde aus einfachen Blechen hergestellt. Dabei teilte er sich in einen Maschinenraum und einen Führerstand auf. Der Maschinenraum der Lokomotive war dabei vorne.
Quelle:	http://www.lokifahrer.ch/Lokomotiven/Loks-SBB/Ce_4-4/mechanisch.htm
Synonym:	
Anmerkungen:	
 strojovňa	
Definícia:	Oddelená časť nadstavby, kde sú umiestnené trakčné zariadenie, pomocné pohony a ďalšie zariadenia potrebné na činnosť hnacieho vozidla.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 22
Kontext:	Medzi dvomi koncovými kabínami rušnovodiča je strojovňa, v ktorej je umiestnený dvojtaktný dvanásťvalcový naftový motor, jednosmerný trakčný generátor, pomocné stroje, zariadenie na chladenie a kobka s riadiacimi aparatúrami.
Zdroj:	http://www.vyhrevna-vrutky.sk/index.php?page=500&art=14&menu=3&ubmenu=1&menu_end=8&artm=techdta
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Motor	m. (-s, -en)
Definition:	Energiewandler, der der Erzeugung eines Drehmomentes dient, das, gegebenenfalls unter Beteiligung weiterer dazwischen geschalteter Drehmoment- und/oder Drehzahlwandler an den Fahrzeuigrädern in eine Zugkraft übersetzt wird, die für den Antrieb des Fahrzeuges sorgt.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Bei durch die Spurweite vorgegebener Baubreite des Antriebes ist die Baulänge des Antriebsmotors begrenzt durch den Platzbedarf für das Radsatzgetriebe und die beiden die Verbindungswelle zwischen Motor und Radsatz- getriebe einerseits mit der Motorwelle und andererseits mit dem Radsatzgetriebe verbindenden Kupplungen.
Quelle:	http://www.google.ch/patents/DE4003165A1?cl=de
Synonym:	
Anmerkungen:	
 motor	
Definícia:	Stroj meniaci daný druh energie na mechanickú prácu.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 284
Kontext:	Pritom prúdový uzemňovací okruh medzi motorom a koľajnicou obsahuje prúdové prepojenie unášaným ohybným uzemňovacím káblom medzi hnacím hriadeľom a vekom uloženia kolesa.
Zdroj:	http://skpatents.com/5-282551-podvozok-koľajovych-obzvlast-nizkopodlaznych-vozidiel.html
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Primärfederung	f. (-, -en)
Definition:	Federungssystem, bestehend aus elastischen Komponenten (und zugehörigen Verbindungs- und Führungsteilen), das im Allgemeinen zwischen Radsatzlager und Drehgestellrahmen angeordnet ist.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=Prim%C3%A4rfederung&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Während die Primärfederung entweder aus Stahl-, Schrauben- oder Gummifedern besteht, wird die Sekundärstufe in der Regel durch Schrauben- oder Luftfedern gebildet.
Quelle:	https://books.google.sk/books?id=lPewyByxliUC&pg=-PA88&dq=Prim%C3%A4rfederung+janicki&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKEwicw4WJ_s7RAhXJWRQKHQ8VCPAQ6AEIG-jAA#v=onepage&q=Prim%C3%A4rfederung%20janicki&f=false
Synonym:	Radsatzfederung
Anmerkungen:	
 prvotné vypruženie	
Definícia:	Sústava pružiacich a tlmiacich prvkov medzi dvojkoľesím a rámom podvozku.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 21
Kontext:	Pomer tuhosti prvotného a druhotného vypruženia
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 88
Synonymum:	primárne vypruženie, jednoduché vypruženie
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Querträger	m. (-s, -)
Definition:	Querverbindung im Rahmen und Drehgestell von Eisenbahnfahrzeugen.
Quelle:	Adler, 1990, s. 594
Kontext:	Querträger verkürzen die Knicklänge von Langträgern und stellen die Quersteifigkeit der Rahmen sicher.
Quelle:	Adler, 1990, s. 594
Synonym:	
Anmerkungen:	
 priečnik	
Definícia:	Priečna výstuž zabezpečujúca priečnu pevnosť.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 459
Kontext:	Úlohou priečnikov je najmä zabezpečiť rozloženie zvislého zaťaženia od nákladu na jednotlivé pozdĺžniky, zväčšiť vzpernú pevnosť pozdĺžnikov, podpierať podlahu (ak existuje), zabezpečiť potrebnú tuhosť spojenia bočníc s kostrou spodku atď.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 144
Synonymum:	priečny nosník
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Radsatz	m. (-es, Radsätze)
Definition:	Aus Achse (Achswelle) und einem Paar i. d. R. fest aufgedrehter Räder bestehende Baugruppe des Laufwerks.
Quelle:	Bauer, 1983, s. 184
Kontext:	Die Verbindung zwischen dem Radsatz des Schienenfahrzeuges und der Schiene ist die wesentliche Schnittstelle im System Bahn. Dabei übernimmt der Radsatz die Spurführung des Fahrzeugs, stützt das Fahrzeuggewicht ab und überträgt kraftschlüssig die zur Fahrzeugbewegung erforderlichen Zug- und Bremskräfte.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 8
Synonym:	Achse (veraltet)
Anmerkungen:	
 dvojkoľesie	
Definícia:	Dvojica kolies koľajového vozidla s nápravou; podľa hlavnej funkcie sa rozlišujú bežné a hnacie dvojkoľesia.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 116
Kontext:	Dvojkoľesia prenášajú ťaž vozidla a nákladu na koľaj a súčasne vedú vozidlo smerovo v koľaji.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 73
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Radsatzabstand	m. (-es, Radsatzabstände)
Definition:	Abstand der Achsen (im Drehgestell oder im Fahrzeugrahmen) bei Eisenbahnfahrzeugen.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Das Drehgestell für Normalspur hat einen Radsatzabstand von 1800 mm.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 258
Synonym:	Achsstand, früher auch: Achsabstand
Anmerkungen:	
 rázvor podvozka	
Definícia:	Vzdialenosť osí krajných dvojkolesí podvozka.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 9
Kontext:	maximálny pevný rázvor podvozka
Zdroj:	http://kdmf.uniza.sk/files/podklady/dopravne_systemy/F_111.pdf
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Radsatzführung	f. (-, -en)
Definition:	Als Radsatzführung wird die Baugruppe bezeichnet, die die funktions-sichere Führung der Radsätze gegenüber dem Drehgestellrahmen gewähr-leistet. Basierend auf den Anforderungen an die Radsatzführung [...] ex-istieren zahlreiche Ausführungen [...]. Beim Entwurf einer Radsatzführung kommt der Abstimmung der horizontalen Elastizitäten auf das verwendete Radprofil zur Erzielung eines ruhigen Fahrzeuglaufs, geringen Spurkranzverschleißes und niedriger Führungskräfte eine besondere Be-deutung zu [...].
Quelle:	Hanneforth - Fischer, 1986, s. 50
Kontext:	Typ der Radsatzführung: Unterscheidung zwischen starr und flexibel.
Quelle:	https://www.ids.uni-hannover.de/fileadmin/IDS/ids_lehre/SFZ/Vorle-sung1_11_10_06.pdf
Synonym:	
Anmerkungen:	
 vedenie dvojkoľesia	
Definícia:	Súbor častí na prenos pozdĺžnych a priečnych síl medzi dvojkoľesím a rámom podvozku alebo pri bezpodvozkovom vozidle medzi dvojkoľesím a spodkom (hlavným rámom) vozidla.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 21
Kontext:	Vedenie dvojkoľesí významne ovplyvňuje správanie sa koľajového vozidla pri jazde a to najmä pri jazde oblúkmi.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 80
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Radsatzgetriebe	n. (-s, -)
Definition:	Zahnradgetriebe, das auf dem Treibradsatz angeordnet ist und zur Weiterleitung des Drehmoments auf den Treibradsatz sowie zur Drehmomentrichtungsänderung um 90° bei Brennkraft-Tfz. dient.
Quelle:	Adler, 1990, s. 597
Kontext:	Kegelradstufe des Radsatzgetriebes wird zur Erhöhung der Gesamtübersetzung durch vor- und/oder nachgeschaltete Stirnradstufen ergänzt.
Quelle:	Adler, 1990, s. 597
Synonym:	Achsgetriebe (veraltet, aber noch gebräuchlich)
Anmerkungen:	
 rozvodovka	
Definícia:	Konštrukčný prvok, ktorý primárny výkon spaľovacieho motora rozvádza na hnacie nápravy.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Strediace jednotky sú vzájomne pevne spojené spojovacím nosníkom v oblasti nad rozvodovkou a so spojovacím nosníkom je v oblasti nad rozvodovkou pevne spojený aj pravouholníkový nosník, ktorý je vybavený vo svojej spodnej oblasti vo výške výstupnej príruby rozvodovky nastaviteľným strediacim mechanizmom na nastavenie polohy výstupnej príruby rozvodovky.
Zdroj:	http://skpatents.com/5-278097-zariadenie-na-rozmerove-nastavenie-ulozeni-a-napravovych-pruzin-na-dutom-hriadeli-dvojkolesia-a-sucasne-polohove-zaistenie-rozvodovky-dvojkolesia-hnacieho-podvozku-koľajovych-vozidi.html
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Radsatzlager	n. (-s, -)
Definition:	Das Radsatzlager ist eines der am höchsten beanspruchten Maschinenelemente am Schienenfahrzeug. Es hat statische und dynamische Kräfte in vertikaler und horizontaler Richtung aufzunehmen.
Quelle:	Hanneforth - Fischer, 1986, s. 17
Kontext:	Der Radsatz wird durch das Radsatzlager im Drehgestell oder im Rahmen eines Schienenfahrzeuges gelagert. Radsatzlager werden auch als Achslager bezeichnet.
Quelle:	http://www.enzyklo.de/Begriff/Radsatzlager
Synonym:	Achslager (veraltet)
Anmerkungen:	
 nápravové ložisko	
Definícia:	Slúži na bezpečný a spoľahlivý prenos všetkých síl (zvislých, priečnych a pozdĺžnych) medzi vozidlom, resp. medzi rámom podvozku a dvojkoľiesiami.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 78
Kontext:	Od nápravových ložísk sa vyžaduje malý súčiniteľ trenia, veľká prevádzková životnosť bez veľkých nárokov na údržbu.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 78
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Rahmen	m. (-s, -)
Definition:	Bauteil des Fahrgestells und/oder des Untergestells von Triebfahrzeugen.
Quelle:	Adler, 1990, s. 599
Kontext:	Am Rahmen sind herkömmliche Zug- und Stoßeinrichtung bzw. Mittelpufferkupplung befestigt.
Quelle:	Adler, 1990, s. 599
Synonym:	
Anmerkungen:	
 hlavný rám	
Definícia:	Je základný konštrukčný celok koľajového vozidla, ktorý je nesený pojazdom a jeho úlohou je prenos všetkých zaťažujúcich síl a nesenie ďalších častí koľajového vozidla.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 20
Kontext:	Podvozok má vlastný rám, na ktorom je uložená skriňa vozidla a tvorí relatívne samostatnú a ucelenú časť vozidla.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 110
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Reibungsdämpfer	m. (-s, -)
Definition:	Ein Schwingungsdämpfer, der einem (i.d.R. in einer Eigenfrequenz) schwingenden System dadurch (Schwingungs-) Energie entzieht, indem er diese durch Reibung des schwingenden Bauteils auf einem angedrückten Reibbelag des Dämpfers in Wärme umwandelt.
Quelle:	http://www.tiefbohren.info/Buchstabe_R/Reibungsdampfer/reibungsdampfer.html
Kontext:	Reibungsdämpfer kommen bei verschiedenen Wagonsystemen schienengebundener Fahrzeuge zum Einsatz. Bei Reibungsdämpfern wird die dämpfende Wirkung durch eingebaute Reibbeläge erreicht. Aufgrund dessen ist ihre Funktion ölunabhängig.
Quelle:	http://www.feuerland-werkstaetten.de/index.php/de/produkte/stosdaempfer/reibungsdaempfer
Synonym:	
Anmerkungen:	
 trecí tlmič	
Definícia:	Tlmiaci prvok kmitov, ktorý ako tlmiacu energiu využíva trenie.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Trecie tlmiče sa spravidla používajú vo vypružení nákladných vozňov a niekedy aj vo vypružení osobných vozňov a hnacích vozidiel.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 104
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Ringfeder	f. (-, -n)
Definition:	Kombination von Ringen mit der Funktion von Druckfedern, wobei der äußere Ring eine nach innen geneigte Reibungsfläche besitzt und der innere Ring eine nach außen geneigte Reibungsfläche.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/wdc-dinterm-beg:din21:156757086?sourceLanguage=de&destinationLanguage=en
Kontext:	Ringfedern besitzen eine lineare Kraft-Weg-Kennung und wandeln etwa 66 % der gespeicherten Energie um; die verbleibenden 33 % werden als kinetische Energie an die Aufprallmassen zurückgeführt. Ihre dynamischen Eigenschaften sind den statischen Eigenschaften sehr ähnlich.
Quelle:	https://www.oleo.co.uk/media/media_uploads/Rail-series-brochure-DE.pdf
Synonym:	
Anmerkungen:	
 prstencová pružina	
Definícia:	Prvok vypruženia pozostávajúci zo sady vonkajších a vnútorných prstencov. Pri stláčaní pružiny dochádza vďaka kuželovým stykovým plochám k zasúvaniu jednotlivých krúžkov do seba, čím dochádza k roztahovaniu vonkajších a k stláčaniu vnútorných krúžkov. V stykových plochách prstencov dochádza ku vzniku trenia.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 98
Kontext:	Prstencové pružiny sa používajú najmä na vypruženie nárazníkov a ťahadiel. Vyznačujú sa značnou únosnosťou a veľkým vnútorným trením. Majú veľmi dobré využitie materiálu.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 98
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Scheibenbremse	f. (-, -n)
Definition:	Mechanisch betätigte Reibungsbremse, deren Bremswirkung durch das Anpressen von Bremsbelägen an einen besonderen Bremskörper, der Bremsscheibe, erzielt wird.
Quelle:	Adler, 1990, s. 650
Kontext:	Bedingt durch die Entwicklung zu höheren Geschwindigkeiten und die daraus resultierenden höheren Bremsleistungen geht der Trend in Richtung Scheibenbremsen, die bei Reisezugwagen weitgehend Standard sind.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 99
Synonym:	
Anmerkungen:	
 kotúčová brzda	
Definícia:	Brzda železničného koľajového vozidla, pri ktorej sa brzdiaci účinok vyvíja trením brzdových čelustí o bočné plochy kotúča.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 215
Kontext:	Vozeň je vybavený podvozkami SF 300-3S/MG s kotúčovou a magnetickou koľajnicovou brzdou.
Zdroj:	http://www.zos-vrutky.sk/vozne_sk.html
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Schienenfahrzeug	n. (-es, -e)
g	
Definition:	Spurgebundene Fahrzeuge, die mit Spurkranz versehenen Rädern auf Gleisen, die aus Schienen einer bestimmten gleichbleibenden Spurweite gebildet sind, geführt und getragen werden.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=Schienenfahrzeug&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Schienenfahrzeuge gehören nach DIN 250036 zu den spurgeführten Fahrzeugen. Sie teilen sich hauptsächlich in die Eisenbahnfahrzeuge und die Straßenbahnfahrzeuge auf.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 8
Synonym:	Eisenbahnfahrzeug
Anmerkungen:	
 koľajové vozidlo	
Definícia:	Dopravný prostriedok, ktorého pohyb je viazaný na dráhu, a tou je koľaj.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Koncepčné a konštrukčné riešenie koľajových vozidiel závisí od ich druhu, účelu, prevádzkového určenia a iných okolností. Aj keď konkrétne usporiadania koľajových vozidiel môžu byť značne odlišné, predsa niektoré základné rysy majú podobné. Pri konvenčných koľajových vozidlách sa zachovávajú základné charakteristické črty ako sú nesenie a vedenie vozidiel koľajou a adhézny princíp vyvodzovania ťažných a brzdnych síl.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 19
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Schraubenfeder	f. (-, -n)
Definition:	Feder, zylindrisch oder konisch gewickelt, mit rundem oder 4eckigem Querschnitt; besitzt lineare Charakteristik und keine Eigendämpfung und wird auf Torsion beansprucht.
Quelle:	Adler, 1990, s. 675
Kontext:	Der Lokomotivkasten stützt sich über Schraubenfedern auf dem wiegenlosen Drehgestell ab.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 182
Synonym:	
Anmerkungen:	
 skrutkovitá pružina	
Definícia:	Pružiaci element, ktorého účinok je vyvolaný spravidla do špirály vinutým ocelovým pružiacim drôtom.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Na ložiská je nasadená ložisková skriňa s postrannými výstupmi, z ktorých každý nesie na dvoch vodorovných čapoch tanierové sedlo z ocelevej zliatiny. Sedlo nesie na sebe nosné skrutkovité pružiny primárneho odpruženia. Druhým koncom sú pružiny izolovane opreté o rám podvozku.
Zdroj:	http://www.zeleznicne.info/view.php?cislocclanku=2015120003
Synonymum:	špirálová pružina, vinutá pružina
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Sekundärfederu ng	f. (-, -en)
Definition:	Federungssystem, bestehend aus elastischen Komponenten (und zugehörigen Verbindungs- und Führungsteilen), das im Allgemeinen zwischen Drehgestellrahmen und Wagenkasten oder Traverse angeordnet ist.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=Sekund%C3%A4rfederung&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Bei Schienenfahrzeugen für die Personenbeförderung werden überwiegend Drehgestelle mit zwei Federungsstufen eingebaut. Die Sekundärfederung wird dabei meist durch eine Wiege realisiert.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 178
Synonym:	Wiegenfederung, Zentralfederung (jeweils nur bei Drehgestellen mit Pendelwiegen)
Anmerkungen:	
 druhotné vypruženie	
Definícia:	Sústava pružiacich a tlmiacich prvkov medzi hlavným rámom vozidla a rámom podvozku.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 21
Kontext:	Medzi najstaršie systémy druhotného vypruženia osobných podvozkov a uloženia skrine na podvozkoch patrí kolíska.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 128
Synonymum:	sekundárne vypruženie, vypruženie kolísky
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Stoßeinrichtung	f. (-, -en)
Definition:	Puffer an den Enden der Eisenbahnfahrzeuge, bei Schlepptenderlokomotiven auch zwischen Lokomotive und Tender zur elast. Aufnahme betrieblich auftretender Längskräfte und Dämpfung von Längsschwingungen im Zugverband, bei Triebfahrzeugen gelegentlich auch zur Abgabe von Stößen beim Rangiervorgang.
Quelle:	Adler, 1990, s. 729
Kontext:	Stoßeinrichtung dämpft auch Längsschwingungen im Zugverband.
Quelle:	Adler, 1990, s. 729
Synonym:	
Anmerkungen:	
 nárazací mechanizmus	
Definícia:	Zariadenie prenášajúce tlačné sily a tlmiace tlačné nárazy, ktoré vznikli pri prevádzke.
Zdroj:	Petrovský, 1983, s. 303
Kontext:	druh nárazacieho mechanizmu (nárazníky, centrálné spriahadlo a pod.)
Zdroj:	https://fpedas.uniza.sk/~gasparik/351_2010.pdf
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Torsionsstab	m. (-e)s, Torsionsstäbe)
Definition:	Zubehörteil für Drehschlagschrauber. Wird zwischen Drehschlagschrauber und Steckschlüssel eingefügt. Entsprechend der durchmesserabhängigen Drehfederwirkung kann das zu übertragende Drehmoment begrenzt werden.
Quelle:	http://wissen.malerblatt.de/fachbegriffe.html?id=763
Kontext:	Torsionsstäbe waren eine einfache Federung, bei der die Eigenschaften des Federstahls besonders gut zur Geltung kamen. Der Stahl lässt sich ohne dass er bricht oder zerreisst biegen.
Quelle:	http://www.lokifahrer.ch/Lukmanier/Laufwerk.htm
Synonym:	Drehstab
Anmerkungen:	
 torzná tyč	
Definícia:	Je prvok vypruženia námahaný čistým krutom.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 96
Kontext:	Pretože páka, na ktorú pôsobí zaťažujúca sila, je spravidla v bezprostrednej blízkosti ložiska, samotná aktívna časť torznej tyče je prakticky namáhaná takmer čistým krutom a vplyv ostatných druhov namáhania je zanedbateľný. Výhodou torzných tyčí je, že majú minimálny nárok na priestor.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 97
Synonymum:	stabilizátor
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Triebdrehgestell	n. (-(e)s, -e)
Definition:	In Triebfahrzeugen befindliches Drehgestell, dessen Radsätze angetrieben werden.
Quelle:	Adler, 1990, s. 781
Kontext:	Triebdrehgestell enthält entweder 2 oder 3 Radsätze; Anzahl (angetriebener) Radsätze wird vor allem durch die Größe der auszuübenden Zugkraft bestimmt.
Quelle:	Adler, 1990, s. 781
Synonym:	Motordrehgestell (bei Einzelradsatzantrieb)
Anmerkungen:	
 hnací podvozok	
Definícia:	Podvozok nachádzajúci sa na hnacích vozidlách, ktorého dvojkoľesia (na rozdiel od nosných podvozkov) sú poháňané. Funkcie hnacieho podvozku: zachytávanie záťaže vozňovej skrine, vedenie hnacieho vozidla, zachytávanie a prenášanie ťažnej a brzdnjej trecej sily (príp. brzdnjej sily).
Zdroj:	RailLexic, 2017, Achsen - Rad - Drehgestell
Kontext:	Na hnacie podvozky sa kladú isté požiadavky, z ktorých niektoré sú podobné ako v prípade najmä osobných podvozkov, ale sú tu aj ďalšie špecifické požiadavky najmä s ohľadom na dobré adhézne a trakčné vlastnosti vozidla a prejazd oblúkmi, pretože najmä podvozky pre rušne majú väčší rázvor a spravidla veľké nápravové zaťaženie vedúce k vzniku väčších priečných síl medzi kolesami a koľajnicami.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 120
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Untergestell	n. (-e)s, -e)
Definition:	Rahmen der Wagen mit Zug- und Stoßeinrichtung, der den Wagenkasten trägt.
Quelle:	Adler, 1990, s. 816
Kontext:	Moderne Untergestelle werden vorwiegend in Leichtbauweise gefertigt, für Längs- und Querträger sowie Kopfstücke werden Leichtbauprofile verwendet, wenn der Wagenkasten zum Tragen mitgenutzt wird.
Quelle:	Adler, 1990, s. 816
Synonym:	
Anmerkungen:	
 spodok	
Definícia:	Nosná časť vozidla s funkčnými mechanizmami, ktoré sú na ňom uložené okrem nadstavby.
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 21
Kontext:	Koľajnice sú určené na vedenie a nesenie koľajových vozidiel a na prenášanie síl z kolies vozidiel na železničný zvršok a železničný spodok.
Zdroj:	http://www.zeleznicne.info/view.php?cislocianku=2010110011
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Wagenkasten	m. (-s, Wagenkästen)
Definition:	Hauptbauteil der Aufbauten; unterschiedlich je nach Verwendungszweck und Konstruktionsprinzip.
Quelle:	Adler, 1990, s. 854
Kontext:	Zwischen Drehgestellrahmen und Wagenkasten befindet sich die Wiege, die sich über die Sekundärfederung auf dem Drehgestellrahmen abstützt.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 176
Synonym:	
Anmerkungen:	Reisezug- und Güterwagen
 vozňová skriňa	
Definícia:	Pri vozidlách skriňovej konštrukcie časť nadstavby pevne spojená so spodkom (hlavným rámom).
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 22
Kontext:	Uloženie skrine na podvozku musí umožňovať požadované pohyby podvozku voči skrini, musí zabezpečiť prenos všetkých síl medzi skriňou koľajového vozidla a podvozkom.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 125
Synonymum:	
Poznámky:	osobné a nákladné vozne

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Wankstütze	f. (-, -n)
Definition:	Federstab, der hauptsächlich durch ein Torsionsmoment beansprucht wird. Dieser kann als gebogener Stab oder als gerader Stab mit Hebeln ausgeführt sein.
Quelle:	https://www.din.de/de/service-fuer-anwender/din-term/suche-nach-benennung/108580!extended-rest-search?hitsPerPage=10&nameId=&formState=DEFAULT&sourceLanguage=de&destinationLanguage=en&publicationState=CURRENT&type=NORM&query=Wankst%C3%BCtze&category=&committeeOrganization=
Kontext:	Mit einer Wankstütze sind jene Fahrzeuge ausgerüstet, die aufgrund eines hohen Eigengewichts, eines sehr hohen Schwerpunkts oder sehr weichen und tief liegenden Wiegefedern zu starken Wankbewegungen neigen. Der Einbau einer Wankstütze verringert den Wankwinkel und verbessert den Fahrkomfort in Gleisbögen, ohne Wiegefederung zu beeinflussen.
Quelle:	https://books.google.sk/books?id=IPewyByxliUC&pg=PA86&lpg=-PA86&dq=Wankst%C3%BCtze+drehgestell&source=bl&ots=Iu0BoCsx-CG&sig=qG-rcPPXZCaIdMUHG6TGrpjqHCs&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKEwjh9ej8cTRAhUHXiwKHRJ8APsQ6AEIV-TAI#v=onepage&q=Wankst%C3%BCtze&f=false
Synonym:	Wankstabilisator
Anmerkungen:	
 klopná podpera	
Definícia:	Zabezpečuje stabilitu polohy a geometrie spravidla mechanickej sústavy, pri ktorej sa vyskytujú dynamické účinky.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Klopná podpera je vonkajšie spojenie medzi vozňovou skriňou a podvozkom; znižuje pomocou tlmiča nežiadúce torzné kmitanie skrine vozidla okolo pozdĺžnej osi.
Zdroj:	RailLexic, 2017, Achsen - Rad - Drehgestell
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Wiege	f. (-, -n)
Definition:	Auf Federn gestützter beweglicher Träger in Querlage in Drehgestellen bestimmter Bauart, zum Teil mit besonderer Pendelaufhängung.
Quelle:	Adler, 1990, s. 886
Kontext:	Die Wiege nimmt die Fahrzeuglasten auf und überträgt sie über den Drehgestellrahmen auf die Räder.
Quelle:	RailLexic, 2017, Achsen - Rad - Drehgestell
Synonym:	
Anmerkungen:	Drehgestell
 kolíska	
Definícia:	Nosič pružín druhotného zvislého vypruženia, ktorý je zavesený pomocou závesiek (zvislých alebo šikmých) na ráme podvozku.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 116
Kontext:	Medzi najstaršie systémy druhotného vypruženia osobných podvozkov a uloženia skrine na podvozkoch patrí kolíska.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 128
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 Wiegenpendel	n. (-s, -)
Definition:	Das Wiegenpendel stellt eine gelenkige mechanische Verbindung zwischen Pendeltrog und Drehgestellrahmen her und ermöglicht eine Relativbewegung in der x-y-Ebene. Die Querauslenkung der Wiegenpendel ist proportional zum Ausdrehwinkel des Drehgestells und erzeugt eine amplitudenproportionale Querrückstellwirkung.
Quelle:	Hanneforth - Fischer, 1986, s. 54
Kontext:	Die Schraubenfedersätze ruhen in einem Federträger, der über Wiegenpendel mit dem Drehgestellrahmen verbunden ist.
Quelle:	https://books.google.sk/books?id=IPewyByxliUC&pg=PA85&lpg=-PA85&dq=Wiegenpendel&source=bl&ots=Iu0BoCtuEC&sig=PfSj0x-owtVXylsbGPZPbHpv52Z0&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKEwir4sz588-TRAhXrO5oKHZ5eCw4Q6AEILTAG#v=onepage&q=Wiegenpendel&f=false
Synonym:	
Anmerkungen:	
 záves kolísky	
Definícia:	Mechanické uchytenie kolísky o hlavný pozdĺžnik podvozku.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Závesy kolísky sú zvislé a dĺžkovo nastaviteľné, čo umožňuje nastavovať výšku nárazníkov.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 117
Synonymum:	zavesenie kolísky
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 elektromechanische Bremse	f. (-, -n)
Definition:	Bremse, deren Bremskraft durch ein elektromagnetisches Feld erzeugt und mittels mechanischer Hilfsmittel auf eine Reibungsbremse übertragen wird.
Quelle:	Bauer, 1983, s. 157
Kontext:	Bei Bremsen mit elektromechanischer Betätigungsanordnung (elektromechanische Bremsen, die auch als „em-Bremsen“ oder „EMB´s“ bezeichnet werden) kommen elektromechanische Aktoren - beispielsweise in Form von Elektromotoren - zum Einsatz.
Quelle:	http://www.google.de/patents/DE102011083910A1?cl=de
Synonym:	
Anmerkungen:	
 elektromechanická brzda	
Definícia:	Typ brzdy, ktorá využíva k vyvodeniu brzdného účinku elektrický impulz, čím sa zvyšuje rýchlosť brzdenia.
Zdroj:	Zvolenský, 2017, Žilinská univerzita
Kontext:	Nepriamočinná, elektromechanická kotúčová brzda typu M1 je umiestnená na trakčnom motore.
Zdroj:	http://www.dpmk.sk/sites/default/files/contracts/pri-31757-16403.pdf
Synonymum:	
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 hydraulischer Dämpfer	m. (-s, -)
Definition:	Einrichtung zur elastisch-mechanischen Verbindung zweier sich lateral und periodisch relativ zueinander bewegenden Komponenten mit einer Flüssigkeit als Dämpfungsmittel.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Die Verwendung von Schraubenfedern erfordert den Einsatz zusätzlicher, meist hydraulischer Dämpfer.
Quelle:	Ihme, 2016, s. 178
Synonym:	
Anmerkungen:	
 hydraulický tlmič	
Definícia:	Zariadenie, ktoré má tlmiači účinok založený na škrtenom prietoku oleja.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 105
Kontext:	Existujú dve skupiny hydraulických tlmíčov. Sú to tlmíče dvojplášťové a tlmíče jednoplášťové.
Zdroj:	Kalinčák, 2008, s. 105
Synonymum:	viskózný tlmíč
Poznámky:	

ODBOR: Strojárstvo

Kód odboru podľa smernice č.27/2006-R MŠ SR: 020400

Autor: Monika Cehlarikova

 selbsttragender Wagenkasten	n. (-s, Wagenkästen)
Definition:	Unter einem selbsttragendem Wagenkasten wird eine Tragwerksbauweise verstanden, bei der nicht nur der eigentliche Fahrzeugrahmen, sondern auch die Aufbauten (die Kastenstruktur, bestehend aus Seitenwänden und Dach, inklusive der Außenbleche) eine Tragfunktion übernehmen. Selbsttragende Wagenkästen können in Integral-, Differential- oder Sandwichbauweise ausgeführt werden.
Quelle:	Kache, 2017, TU Dresden
Kontext:	Der selbsttragende Wagenkasten sowie die Außenhaut waren aus Aluminium gefertigt.
Quelle:	http://et403.com/et-403/technik.html
Synonym:	
Anmerkungen:	
 samonosná skriňa	
Definícia:	Skriňa, ktorá z podstatnej časti preberá nosnú funkciu kostry spodku (hlavného rámu).
Zdroj:	STN 28 0001, 2002, s. 22
Kontext:	Slovenská strela sa vyznačovala ľahkou konštrukciou samonosnej skrine, ktorá tvarovo nadväzovala na v tej dobe vyrábané aerodynamické automobily Tatra.
Zdroj:	https://www.topmodely.sk/www-bmsax-com/eshop/61-1-Vyrobcovia/457-2-SVAP/5/3344-Papierovy-model-M-290-0-Slovenska-strela
Synonymum:	
Poznámky:	